

Centre de Documentació en Sociolingüística de les Illes Balears

Memòria d'activitats

Any 2021

Universitat de les Illes Balears

ÍNDIX

1. Introducció	3
1.1. Presentació	3
1.2. Gestió tècnica del CDSIB	3
1.3. Objectius	4
1.4. Organització interna	5
2. Investigació i formació	6
2.1. Activitats d'investigació i formació en col·laboració amb la Direcció General de Política Lingüística	6
2.1.1. Seminaris de formació	6
2.1.2. Cicle de conferències sobre planificació lingüística	7
2.2. Activitats d'investigació i formació organitzades pel GRESIB	9
2.2.1. Seminaris de formació	9
2.2.2. Seminaris virtuals del GRESIB	10
2.3. Col·laboració en altres activitats	11
2.4. Articles i materials científics	12
2.4.1. Publicacions	12
2.5. Activitats de transferència i divulgació de coneixement a la societat	13
2.5.1. Publicacions de divulgació	13
2.5.2. Conferències i comunicacions de divulgació	14
2.5.3. Col·laboració amb la Unitat de Cultura Científica i de la Innovació (Universitat de les Illes Balears)	14
2.5.4. Participació en presentacions de llibres	14
2.5.5. Participació en els mitjans de comunicació	15
2.5.6. Altres activitats de divulgació	15
2.5.7. Relació de vídeos de Notícies de Llengua	16
2.6. Estudis i col·laboracions amb investigadors externs al GRESIB	17
3. Tasques pròpies del Centre de Documentació	17
3.1. Noves adquisicions	17

3.2. Digitalització del Fons Corbera	18
3.3. Actualització dels llocs web	18
3.4. Posada en marxa i manteniment del servidor NAS	19
4. Canals de difusió	20
5. Memòria econòmica	21
Annex. Notes i articles de premsa en què apareixen el CDSIB, el GRESIB o els seus membres i col·laboradors	22

1. Introducció

1.1. Presentació

El Centre de Documentació en Sociolingüística de les Illes Balears (CDSIB) es va crear com a projecte de la Càtedra Alcover-Moll-Villangómez l'any 2003. Després de la paralització de les activitats de la Càtedra, el CDSIB continua en funcionament sota la tutela del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General i la gestió del Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears (GRESIB) de la Universitat de les Illes Balears (UIB).

El CDSIB disposa d'un fons de bibliografia sociolingüística. El fons de bibliografia sociolingüística està integrat a la Biblioteca de la Universitat de les Illes Balears i està format per llibres de les especialitats següents: sociolingüística, política i planificació lingüístiques, lingüística aplicada, ensenyament i didàctica de la llengua, dret lingüístic, geografia lingüística i antropologia lingüística. El fons està a disposició d'estudiants i investigadors de la UIB i de fora.

1.2. Gestió tècnica del CDSIB

De la gestió tècnica i la coordinació del Centre de Documentació en Sociolingüística (CDSIB) de les Illes Balears se n'encarrega el Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears (GRESIB). El GRESIB forma part de la Xarxa CRUSCAT (Coneixements, representacions i usos del català), de l'Institut d'Estudis Catalans, que coordina diversos grups científics que estudien la situació i l'evolució del català arreu dels Països Catalans, principalment pel que fa als usos, coneixements i vies d'adquisició de la llengua, i secundàriament, les representacions, actituds i ideologies que se'n tenen, així com les varietats que s'hi observen.

Les línies de recerca del GRESIB se centren en la descripció de la situació sociolingüística de les Illes Balears i a fer estudis demolingüístics; en la planificació lingüística i l'avaluació de les intervencions institucionals, i en la variació lingüística en relació amb els models de llengua, el contacte lingüístic i el desenvolupament i l'adquisició de llengües.

Actualment, el GRESIB està format pels membres següents, tots professors de la UIB, als quals s'afegeixen col·laboradors externs de manera permanent o per a projectes concrets:

- **Investigadora principal:** Maria del Mar Vanrell.

- **Membres:** Lluís Barceló, Ariadna Benet, Xisca Castell, Jaume Corbera i Elga Cremades.
- **Col·laboradors:** Rosa Calafat, Caterina Canyelles, Bartomeu Font, Ignasi Mascaró, Joan Melià, Sebastià Moranta, Francesc Torres-Tamarit i Joan-Albert Villaverde.

L'any 2021 el CDSIB ha comptat amb una subvenció de la Direcció General de Política Lingüística (Conselleria de Cultura, Participació i Esports) que ha permès, entre altres coses, la renovació dels contractes de dos tècnics de suport a la recerca:

- Francisca Castell Orell: 20 h setmanals. Data d'inici del contracte 01/01/2021 – data d'acabament del contracte 31/12/2021.
- Dídac Martorell Paquier: 20 h setmanals. Data d'inici del contracte 01/01/2021 – data d'acabament del contracte 31/12/2021.

Entre el 15 de desembre de 2020 i el 6 de juliol de 2021 el CDSIB va comptar amb la col·laboració d'una estudiant en pràctiques del màster Universitari en Competència Lingüística i Literària: Investigació i Ensenyament: Esperança Colom Oliver.

1.3. Objectius

Els objectius del CDSIB són oferir informació actualitzada sobre qüestions relacionades amb la sociolingüística, donar suport documental en la recerca lingüística i sociolingüística, difondre productes de valor afegit i fomentar l'elaboració de treballs sobre la situació sociolingüística de les Illes Balears.

A continuació us oferim una llista detallada dels objectius específics del CDSIB:

- Oferir informació actualitzada sobre bibliografia i informació documental relativa a legislació lingüística, política i planificació lingüístiques, lingüística aplicada i matèries afins.
- Donar suport documental en la recerca lingüística i sociolingüística a les organitzacions públiques i privades de la planificació lingüística, als investigadors universitaris, als gabinets d'estudi, els investigadors individuals i al públic en general.
- Difondre productes de valor afegit (bibliografies, reculls d'articles, novetats, etc.).
- Fomentar l'elaboració de treballs i estudis sobre la situació sociolingüística de les Illes Balears.

Amb aquesta finalitat, el CDSIB:

- Adquireix documentació diversa (bibliografia, estudis inèdits, notícies de premsa, publicacions varies, etc.) generada sobre la situació de la llengua catalana, especialment a les Illes Balears, i els principals estudis i assaigs de sociolingüística general, per posar-los a disposició d'investigadors, grups de recerca, responsables de planificació lingüística, estudiants i, en general, de totes les persones que estiguin interessades en aquesta informació.
- Tracta i conserva materials documentals en qualsevol suport sobre diferents temàtiques relacionades amb la llengua.
- Té accés a les bases de dades i al fons documental del Centre de Documentació de la Secretaria de Política Lingüística i als productes que elabora mitjançant un conveni signat entre la Universitat de les Illes Balears i la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Aquest centre és el primer de l'Estat espanyol i un dels més importants de la Unió Europea en la seva matèria.
- Organitza activitats de caràcter divulgatiu dels resultats obtinguts a partir de les investigacions dutes a terme pels membres del GRESIB.
- Promou activitats de difusió de coneixements i experiències relacionats amb la planificació lingüística i els models de llengua que es considerin d'interès per als investigadors i els responsables tècnics de planificació lingüística a les Illes Balears.

1.4. Organització interna

Amb l'objectiu de millorar la comunicació entre els tècnics i la investigadora principal, s'han duit a terme reunions de coordinació i seguiment de manera quinzenal i s'ha fet un seguiment per correu de les tasques i activitats.

2. Investigació i formació

2.1. Activitats d'investigació i formació en col·laboració amb la Direcció General de Política Lingüística

Durant l'any 2021 s'han organitzat diverses activitats d'investigació i formació en col·laboració o amb finançament de la Direcció General de Política Lingüística. Aquestes activitats s'han agrupat en dues línies:

- a) Un cicle de conferències divulgatives sobre un tema monogràfic. Aquesta activitat dona continuïtat a la iniciativa de l'any 2019 de dur a terme un cicle monogràfic de conferències sobre un tema sociolingüístic i que durant el 2020 es va veure interrompuda a causa de la situació sanitària. L'any 2019 el cicle va tenir com a fil conductor la diversitat lingüística i, en aquest cas, el 2021 el tema escollit ha estat la planificació lingüística. La intenció és que aquest format de cicle de conferències es mantengui i es consolidi com a activitat anual.
- b) Seminaris de formació sobre mètodes qualitius. Aquest tipus de seminari ha estat una proposta nova de la Direcció General de Política Lingüística, que ha sorgit d'una necessitat formativa que podrà aplicar-se a futurs estudis.

A diferència de les activitats que s'havien realitzat durant els cursos anteriors, i a causa de la situació sanitària, els seminaris i conferències s'han fet a través de la plataforma Zoom i han tingut només la modalitat d'assistència en línia. El balanç final ha estat positiu perquè el format virtual ha permès arribar a gent de fora de Mallorca. Aquesta modalitat d'assistència es tindrà en compte per a futures activitats que s'organitzen, no només per raons sanitàries sinó també pels avantatges que comporta pel que fa a l'assistència.

2.1.1. Seminaris de formació

La formació sobre mètodes qualitius organitzada conjuntament amb la Direcció General de Política Lingüística va tenir el programa següent:

- a) Divendres 19 de febrer, 15-16.30 h, 17-18.30 h i 19-20.30 h. **Mètodes de sociolingüística qualitativa**. Ponent: Joan Pujolar Cos. Universitat Oberta de Catalunya.
- b) Divendres 12 de març, 15-16.30 h, 17-18.30 h i 19-20.30 h. **Biografies lingüístiques: claus per a la recerca i la docència**. Ponent: Maite Puigdevall Serralvo. Universitat Oberta de Catalunya.

Les tasques que s'han duit a terme des del CDSIB han estat les següents: elaboració de cartells, difusió a través de xarxes socials i del bolletí mensual, gestió de les inscripcions i contacte amb els inscrits i els ponents, suport tècnic durant el desenvolupament dels seminaris, control d'assistència, elaboració i distribució dels certificats d'assistència, elaboració i distribució dels certificats de participació dels ponents, elaboració d'una enquesta de valoració, edició de l'enregistrament dels seminaris i publicació al web del CDSIB.

Gràcies a les enquestes de valoració dels seminaris i al control d'assistència a les sessions, podem concloure que aquesta activitat formativa ha tengut una molt bona acollida i que els assistents mostren una bona predisposició a assistir a futurs seminaris que s'organitzin. A continuació, oferirem un breu resum estadístic de cada seminari a partir de les respostes de l'enquesta de valoració general, de la valoració de la tasca docent i de les llistes de control d'assistència i inscripció:

Nombre d'inscrits:

- Mètodes de sociolingüística qualitativa: 77
- Biografies lingüístiques: claus per a la recerca i la docència: 113

Nombre de persones que han obtingut un certificat d'assistència:

- Mètodes de sociolingüística qualitativa: 31
- Biografies lingüístiques: claus per a la recerca i la docència: 27

Valoració (27 respostes):

- Organització del seminari: 4,4/5
- Tasca docent:
- Joan Pujolar Cos: 4,2/5
- Maite Puigdevall Serralvo: 4,5/5
- Metodologia: 4,2/5
- Valoració general: 4,4/5
- Grau de satisfacció: 8,5/10

2.1.2. Cicle de conferències sobre planificació lingüística

Durant el primer semestre de l'any també es va dur a terme un cicle de conferències sobre planificació lingüística. Un total de quatre ponents varen parlar sobre la planificació lingüística en quatre àmbits: l'àmbit general; el de la universitat; el de l'atenció sanitària i assistencial i el judicial. El programa del cicle va ser el següent:

1. 21 d'abril, 19 h. Joan Melià: **La planificació lingüística.**
2. 28 d'abril, 19 h. Esteve Valls: **Fer política lingüística a la universitat: dels reptes a les propostes.**
3. 5 de maig, 19 h. Isidor Marí: **L'atenció sanitària i assistencial en un context de doble oficialitat lingüística: l'exemple canadenc.**
4. 12 de maig, 19 h. Rafel Torner: **L'àmbit judicial, la planificació en un entorn dissuasiu per a l'ús del català.**

Les tasques que s'han duit a terme des del CDSIB han estat les següents: elaboració de cartells, difusió a través de xarxes socials i del bolletí mensual, gestió de les inscripcions i contacte amb els inscrits i els ponents, suport tècnic durant el desenvolupament dels seminaris, control d'assistència, elaboració i distribució dels certificats d'assistència, elaboració i distribució dels certificats de participació dels ponents, elaboració d'una enquesta de valoració, edició de l'enregistrament dels seminaris i publicació al web del CDSIB.

Gràcies a les enquestes de valoració dels seminaris i al control d'assistència a les sessions, concloem que aquesta activitat formativa ha tengut una molt bona acollida i que els assistents mostren una bona predisposició a assistir a futurs seminaris que puguem organitzar. A continuació, oferirem un breu resum estadístic de cada seminari a partir de les respostes dels qüestionaris i de les llistes de control d'assistència i inscripció:

Nombre d'inscrits: 67

Nombre de persones que han obtingut un certificat d'assistència: 27

Valoració (27 respostes):

- Organització del seminari: 4,5/5
- Tasca docent:
- Joan Melià: 4,5/5
- Esteve Valls: 4,5/5
- Isidor Marí: 4,5/5
- Rafel Torner: 4/5
- Valoració general: 4,4/5
- Grau de satisfacció: 9/10

2.2. Activitats d'investigació i formació organitzades pel GRESIB

El CDSIB també ha col·laborat en l'organització de les activitats del GRESIB durant aquest any. Aquestes activitats es poden agrupar també en dos blocs: els seminaris de formació organitzats conjuntament amb el màster en Competència Lingüística i Literària del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de les Illes Balears i els seminaris virtuals del GRESIB.

Tant en unes activitats com en les altres, els tècnics del CDSIB han duit a terme les tasques següents: elaboració de cartells, difusió a través de xarxes socials i del bolletí mensual, gestió de les inscripcions i contacte amb els inscrits i els ponents, suport tècnic durant el desenvolupament de les conferències, control d'assistència, elaboració i distribució dels certificats d'assistència, elaboració i distribució dels certificats de participació dels ponents, elaboració d'una enquesta de valoració, edició de l'enregistrament dels seminaris i publicació al web del CDSIB.

2.2.1. Seminaris de formació

- a) Dilluns 19 d'abril, 15-16.30 h, 17-18.30 h i 19-20.30 h. **L'entonació del català: introducció al model mètric autosegmental i pràctiques de transcripció.**

Ponent: Maria del Mar Vanrell. Universitat de les Illes Balears.

Nombre d'inscrits: 32

Nombre de persones que han obtingut un certificat d'assistència: 20

Valoració (11 respostes):

- Organització del seminari: 4,8/5
- Objectius i continguts: 4,9/5
- Metodologia: 5/5
- Tasca docent: 5/5
- Valoració general: 4,7/5
- Grau de satisfacció: 9,7/10
- Propostes de continuïtat: seminari o sessió informal sobre etiquetatge

- b) Divendres 21 de maig, 15-16.30 h, 17-18.30 h i 19-20.30 h. **Introducció a la teoria fonològica: representacions i teoria de l'optimitat.** Ponent: Francesc Torres-Tamarit. CNRS-Université Paris 8. Seminari organitzat en col·laboració amb el màster en Competència Lingüística i Literària del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de les Illes Balears.

Nombre d'inscrits: 27

Nombre de persones que han obtingut un certificat d'assistència: 15

Valoració (11 respostes):

- Organització del seminari: 5/5
- Objectius i continguts: 4,9/5
- Metodologia: 5/5
- Tasca docent: 5/5
- Valoració general: 4,7/5
- Grau de satisfacció: 9,7/10

2.2.2. Seminaris virtuals del GRESIB

Durant el primer semestre del 2021 han tengut lloc sis seminaris virtuals sobre diferents temes relacionats amb la lingüística i la sociolingüística. Aquests seminaris han rebut una molt bona acollida, que s'ha demostrat tant en l'assistència mitjana d'una vintena de persones per sessió com en l'interès manifest dels assistents que aquesta activitat tenguí continuïtat.

1. Divendres 22 de gener, 17-19 h. **Gestió de la diversitat: una proposta de pla municipal d'acolliment lingüístic**. Ponent: Catalina Amengual Ripoll. Universitat de les Illes Balears. Presentadora: Maria del Mar Vanrell. Universitat de les Illes Balears.
2. Divendres 26 de febrer, 17-19 h. **Aspectos de la prosodia del español de contacto de San Miguel Canoa, Puebla, México y su correlación con algunas variables sociales**. Ponent: Stefany Olivar Espinosa. Escuela Nacional de Antropología e Historia. Presentadora: Maria del Mar Vanrell. Universitat de les Illes Balears.
3. Divendres 26 de març, 17-19 h. **Estats purs i estats resultatius en català: a propòsit dels “participis truncats”**. Ponent: Isabel Crespí. Queen Mary University of London. Presentador: Francesc Torres-Tamarit. CNRS-Université Paris 8.
4. Divendres 30 d'abril, 17-19 h. **Trabajar como lingüista en el área de la tecnología — una perspectiva laboral**. Ponent: Catalina Torres. Appen Limited, Sydney Austràlia. Presentadora: Maria del Mar Vanrell. Universitat de les Illes Balears.

5. Divendres 11 de juny, 17-19 h. **Canvi lingüístic a Eivissa: noves dades sobre la vocal neutra**. Ponent: Francesc Torres-Tamarit. CNRS-Université Paris 8. Presentadora: Ariadna Benet Parente. Universitat de les Illes Balears.
6. Divendres 25 de juny, 17-19 h. **Discursos crítics sobre bilingüisme social: una visió contrastiva (Espanya, Unió Soviètica, Paraguai)**. Ponent: Sebastià Moranta Mas. Universitat de Kassel. Presentadora: Elga Cremades Cortiella. Universitat de les Illes Balears

Després de la bona rebuda que va tenir aquest primer cicle de seminaris virtuals, durant el curs 2021-2022 aquesta activitat tindrà continuïtat. La primera conferència d'aquest nou curs serà la següent:

1. Divendres 17 de desembre, 17-19 h. **L'evolució de les actituds lingüístiques dels joves de Mallorca**. Ponent: Anna Tudela Isanta. Universitat Autònoma de Madrid.

2.3. Col·laboració en altres activitats

A banda de les activitats organitzades conjuntament amb la Direcció General de Política Lingüística, el GRESIB i el Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, des del CDSIB s'ha oferit suport tècnic en altres esdeveniments:

- Taller **“L'adquisició de la fonologia i les interfícies gramaticals en la llengua materna i en la L2”**. Activitat organitzada en el marc del 18th Old World Conference in Phonology. 27-30 de gener de 2021.

Les tasques dutes a terme pels tècnics del CDSIB en aquest taller han consistit a col·laborar en la difusió, la preparació i l'enviament de certificats d'assistència, a mantenir el lloc web i a editar i publicar els enregistraments.

- Col·loqui **“La situació del català a l'Alguer”**. Amb Francesc Ballone, Irene Coghene, Claudio G. Sanna i Carla Valentino. 28 de maig de 2021, 19.30 h. Activitat organitzada en el marc de l'assignatura Variació Lingüística del grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Universitat de les Illes Balears.

Les tasques dutes a terme pels tècnics del CDSIB en aquest col·loqui han consistit en la col·laboració en la difusió a través de xarxes socials i del bolletí mensual, en la creació del cartell i en l'edició de l'enregistrament i la publicació al web del CDSIB

- **XII Workshop sobre la prosòdia del català**, 15 de juliol de 2021. Universitat de Barcelona i Universitat de les Illes Balears.

Les tasques duites a terme pels tècnics del CDSIB en aquest Workshop han consistit en la difusió de l'activitat a través de les xarxes i del bolletí, la creació del cartell i el suport tècnic durant el desenvolupament de la jornada.

- **Escola d'Estiu de Lingüística Catalana (EDELIC)**, 18 al 24 de juliol de 2021. Universitat de les Illes Balears, Institut Ramon Llull i Direcció General de Política Lingüística.

Les tasques duites a terme pels tècnics del CDSIB en aquesta Escola d'Estiu han consistit en la difusió de l'activitat a través de les xarxes i del bolletí i el suport tècnic durant el desenvolupament de la jornada.

2.4. Articles i materials científics

2.4.1. Publicacions

1. CABRÉ, T., TORRES-TAMARIT, F., VANRELL, M.M. (2021). «Hypocoristic truncation in Sardinian». *Linguistics*, vol. 59, núm. 3, 683-714.
2. CASTELL, X., MELIÀ, J., VANRELL, M.M. (2021). «Usos lingüístics i consum cultural en català dels joves de les Illes Balears: tres fonts de dades en relació». *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 31, 165-190.
3. CASTELL, X., VANRELL, M.M. (2021) (coord.) *La dinamització lingüística: bases, eines i estratègies*. Palma: Impremta Gelabert.
4. CASTELL, X., VANRELL, M.M. (2021). «Apunts per a una dinamització lingüística més situada socialment». Dins: Castell, X., Vanrell, M.M. (ed.), *La dinamització lingüística: bases, eines i estratègies*, 67-84.
5. CREMADES, E. (2021). «Anàlisi d'errors en l'expressió escrita del català com a llengua addicional: contrast entre l'alumnat serbi i l'anglòfon». *CLIL. Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education* vol. IX núm. 2, 21-34.
6. CREMADES, E., GINEBRA, J. (2021). «Estructura sintàctica i aspectual dels verbs d'àpats en les llengües romàniques». *Actes di XXVIIIe Congrès International de linguistique et de philologie romanes (Copenhague, 1-6 juillet 2019)*, 389-400. Société de Linguistique Romane / Éditions de linguistique et de philologie.

7. CREMADES, E., GINEBRA, J. (2021). «Complements preposicionals amb els verbs d'àpats en català antic». *Revista Estudis de Llengua i Literatura Catalanes LXXV*, 219- 232.
8. CREMADES, E., GINEBRA, J. (2021). «Els verbs d'àpats en català i en les llengües romàniques». *Actes del XVIII Col·loqui de l'AILLC*, 134-146.
9. MELIÀ, J. (2021). «Planificació lingüística i complexitat social». Dins: Castell, X., Vanrell, M.M. (coord.), *La dinamització lingüística: bases, eines i estratègies*, 45-66. Palma: Impremta Gelabert.
10. ŠOR, R. (2021). «Lenguaje y sociedad» (Traducció a càrrec de Lidia Becker i Sebastià Moranta). *Anuario de Glotopolítica*, núm. 4, 241-264.
11. TORRES-TAMARIT, F. (2021). «Blending and truncation». Dins: Fábregas, A., Acedo-Matellán, V., Armstrong, G., Cuervo, M.C., Pujol Payet, I. (coord.), *The Routledge Handbook of Spanish Morphology*. Londres: Routledge
12. TORRES-TAMARIT, F., VANRELL, M. (2021). «Els universals lingüístics i el marcatge en l'ensenyament de la pronunciació del català com a llengua estrangera». *CLIL. Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education*, vol. 4, Núm. 2, 35-48.
13. VILLAVERDE, J.-A. (2021). «Eines argumentatives per a legitimar l'actuació del dinamitzador lingüístic». Dins: Castell, X., Vanrell, M.M. (coord.), *La dinamització lingüística: bases, eines i estratègies*, 111-126. Palma: Impremta Gelabert.

2.5. Activitats de transferència i divulgació de coneixement a la societat

El GRESIB també organitza i participa en una gran varietat d'activitats destinades a articular la tasca bàsica de divulgació de la recerca.

2.5.1. Publicacions de divulgació

1. BARCELÓ-COBLIJN, L. (2021). «El català a les Illes Balears enfront de la saturació d'informació» (en castellà). Dins: Junyent, C. (ed.), *El català, la llengua efervescent. 77 visions sobre el terreny*, 31-32. Barcelona: Viena Editorial.
2. CREMADES, E. (2021). «Seguir les guies d'estil o regir-se per la gramaticalitat?» Dins: Junyent, C. (ed.), *Som dones, som lingüistes, som moltes i diem prou*, 118-120. Barcelona: Eumo Editorial.
3. MELIÀ, J. (2021). «Del coneixement a l'ús». Dins: Junyent, C. (ed.), *El català, la llengua efervescent. 77 visions sobre el terreny*, 115-116. Barcelona: Viena

Editorial.

4. VANRELL, M.M. (2021). «Balèria i els terratinents i les terratinents. Dins: Junyent, C. (ed.), *Som dones, som lingüistes, som moltes i diem prou*, 75-77. Barcelona: Eumo Editorial.

2.5.2. Conferències i comunicacions de divulgació

1. Joan Melià. 29 d'octubre de 2021. Conferència organitzada per Acció Cultural sa Mola, Can Real, Petra. Títol: Les llengües, les institucions i les persones.
2. Joan Melià. 20 de novembre de 2021. Comunicació a les VIII Jornades d'Estudis Locals, Aula de Gramàtica del Santuari de Monti-Sion, Porreres. Títol: Aproximació al parlar de Porreres, fonètica.
3. Maria del Mar Vanrell. 20 de novembre de 2021. Comunicació a les VIII Jornades d'Estudis Locals, Aula de Gramàtica del Santuari de Monti-Sion, Porreres. Títol: L'adquisició de l'entonació de l'evidencialitat: un estudi amb infants de Porreres i Lluçmajor.

2.5.3. Col·laboració amb la Unitat de Cultura Científica i de la Innovació (Universitat de les Illes Balears)

1. Maria del Mar Vanrell. juntament amb la Unitat de Cultura Científica i de la Innovació i el Departament de Filologia Catalana i Lingüística General. Febrer 2021. Tertúlia literària sobre el llibre *Native Tongue* de Suzette Haden Elgin, amb la participació d'Eduard Castanyo (traductor al català) i Laura Camargo. Celebració del Dia Internacional de les Dones i les Nines en la Ciència. En línia.

2.5.4. Participació en presentacions de llibres

1. Pilar Arnau, Cati Eva Canyelles, Maria del Mar Vanrell. 4 de juny de 2021. *Aina Moll i Marquès. Filòloga i activista per la normalització del català* (Arnau, P.), 39a Fira del Llibre, Palma.
2. Jaume Corbera, Elga Cremades, Maria del Mar Vanrell. 18 d'octubre de 2021. *Som dones, som lingüistes, som moltes i diem prou* (Junyent, C., ed.), Llibreria Quart Creixent, Palma.

2.5.5. Participació en els mitjans de comunicació

1. Lluís Barceló-Coblijn, Elga Cremades. 15 de setembre de 2021. Participació en el programa *El replà* (IB3 Ràdio), en què parlaren de diversitat lingüística.
2. Ariadna Benet, Elga Cremades. 22 de gener de 2021. Participació en el programa *Els dematins* (IB3 Televisió), en què parlaren de multilingüisme i aprenentatge de llengües.
3. Elga Cremades, Maria del Mar Vanrell. 8 de juliol de 2021. Entrevista parlant sobre l'Escola d'Estiu de Lingüística Catalana al programa *Múltiplex* (IB3 Ràdio).
4. Elga Cremades. 19 de novembre de 2021. Participació en el programa *El replà* (IB3 Ràdio), en què parlà de llenguatge inclusiu.
5. Maria del Mar Vanrell. 6 de febrer de 2021. Participació en el programa *Balears Fa Ciència* (celebració del Dia Internacional de les Dones i les Nines en la Ciència) (IB3 Ràdio).

2.5.6. Altres activitats de divulgació

Activitats de divulgació científica als centres d'educació secundària i superior en col·laboració amb el Departament de Filologia Catalana i Lingüística (Universitat de les Illes Balears):

1. Lluís Barceló-Coblijn, Elga Cremades i Maria del Mar Vanrell participen habitualment en l'organització del Campus Humanisticosocial de la UIB per a estudiants de secundària.
2. Elga Cremades, Joan Melià i Maria del Mar Vanrell estan implicats en l'organització de les Olimpíades de Llengua i Literatura Catalanes.
3. Lluís Barceló-Coblijn, Ariadna Benet i Maria del Mar Vanrell ofereixen sessions temàtiques de caràcter científic i divulgatiu per a instituts de secundària i centres d'educació superior.

Alguns membres del GRESIB també formen part d'altres projectes relacionats amb la divulgació. Per exemple, Elga Cremades treballa en l'elaboració de la “Didacteca”, una base de dades amb exercicis i seqüències didàctiques per a l'ensenyament del català com a segona llengua, coordinada pel SERCLE (Societat d'Ensenyament i Recerca del Català com a Llengua Estrangera) i Lletra-UOC (Universitat Oberta de Catalunya).

2.5.7. Relació de vídeos de Notícies de Llengua

El CDSIB també s'encarrega de divulgar els resultats obtinguts a partir de les investigacions dels membres del GRESIB. Després de la publicació de l'*Enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears 2014* (EULIB2014), un estudi duit a terme durant els darrers mesos de 2014 i els primers de 2015, en col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, la Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears, la principal tasca de divulgació de dades sociolingüístiques que s'ha fet ha estat la difusió de les dades de l'EULIB2014. A finals de gener de 2018 es va publicar el primer vídeo de la sèrie Notícies de Llengua, en què es mostraven les dades corresponents als usos i coneixements lingüístics dels joves d'entre 15 i 29 anys extretes de l'anàlisi d'EULIB2014. En el vídeo podíem veure que el coneixement de català dels joves és alt —aproximadament un 80 % dels joves enquestats saben parlar i escriure en català—, però que l'ús real que fan de la llengua no es correspon amb el seu nivell de competència.

El segon vídeo tracta els usos lingüístics i el consum cultural que fan els joves d'entre 15 i 29 anys, prenent com a base les dades procedents de l'estudi *Baròmetre de la cultura 2010*, l'estudi *El consum cultural de les Illes Balears. Informe dels resultats 2016* i les dades obtingudes a l'EULIB2014. Tot i que el domini bàsic del català entre els joves nascuts a les Illes Balears és general, la baixa oferta de lleure i de cultura i la manca de difusió d'aquesta oferta són alguns dels factors que fan que el consum en català se situï molt per sota del coneixement. Donada aquesta situació, l'objectiu del vídeo és doble: per una banda, donar a conèixer les dades de consum cultural disponibles actualment i, per l'altra, visibilitzar l'oferta existent en els diferents sectors. A partir de l'anàlisi de les tres fonts esmentades, podem observar que hi ha una diferència important entre l'ús d'Internet, els videojocs, la música i el cinema, per un costat, i la lectura, per l'altre. En el primer cas, el català hi té una presència força precària, menys d'un 10 %. En canvi, en el cas de la lectura, el percentatge de consum en català és més elevat, d'un 22 %. A aquest vídeo, el seguirà un tercer, que presentarà dades sobre els canvis demogràfics viscuts els últims anys a les Illes Balears i la repercussió evident que tenen en la situació sociolingüística. Durant aquest any s'ha treballat en la recollida de dades i la redacció del text final que ha d'aparèixer al vídeo i es preveu que durant el 2022 se'n pugui encarregar la confecció de l'animació i se'n comenci a fer difusió.

2.6. Estudis i col·laboracions amb investigadors externs al GRESIB

El 21 de desembre de 2021, el director de Política Universitària i Recerca resol la concessió de 41.457,80 euros per a la realització d'un estudi sobre comportaments, actituds i usos lingüístics dels joves de les Illes Balears. Aquest estudi es justifica pel moment de canvi constant que viu la societat balear i el seu efecte en la percepció i usos lingüístics així com en el procés de construcció identitari. Alguns d'aquests canvis es deuen a la incorporació recent d'una gran quantitat de joves d'origen migrant, al turisme, a la precarietat laboral i la situació de vulnerabilitat juvenil, a les primeres fornades de l'escolarització en català i a les noves tecnologies.

L'estudi, anomenat Actituds i Usos Lingüístics dels Joves de les Illes Balears (AULIJOVIB), està gestionat per la Direcció General de Política Lingüística. I el duen a terme membres del GRESIB (Catalina Amengual, Lluís Barceló, Ariadna Benet, Xisca Castell, Elga Cremades, Joan Melià, Christopher Little i Maria del Mar Vanrell) juntament amb col·laboradors d'altres universitats: Isabel Crespí (Queen Mary University of London), Ivan Solivellas (Universitat Rovira i Virgili), Anna Tudela (Universitat Autònoma de Madrid), Joan Pujolar (Universitat Oberta de Catalunya), Isaac González (Universitat Oberta de Catalunya). Endemés, també compta amb l'assessorament de Lluís Ballester, investigador col·laborador de la Universitat de les Illes Balears.

3. Tasques pròpies del Centre de Documentació

3.1. Noves adquisicions

El CDSIB adquireix documentació diversa (bibliografia, estudis inèdits, notícies de premsa, publicacions vàries, etc.) sobre la situació de la llengua catalana, especialment a les Illes Balears, per posar-los a disposició d'investigadors, grups de recerca, responsables de la planificació lingüística, estudiants i, en general, de totes les persones que estiguin interessades en aquesta informació.

En aquest sentit, enguany, el CDSIB ha adquirit els següents llibres per a incorporar al fons bibliogràfic:

1. HYMAN, L.M., PLANK, F. (ed.) (2018). *Phonological typology*. Berlín: De Gruyter Mouton.
2. TRUDGILL, P. (2006). *New-dialect formation: the inevitability of colonial Englishes*. Edinburgh: Edinburgh University.
3. SILVERMAN, D. (2020). *Interpreting qualitative data*. Londres: SAGE.

4. WENGRAF, T. (2020). *Qualitative research interviewing: biographic narrative and semi-structured methods*. Londres: SAGE.
5. SPOLSKY, B. (2009). *Language management*. Cambridge: Cambridge University Press.
6. GORDON, M.K. (2016). *Phonological Typology*. Oxford: Oxford University Press.

3.2. Digitalització del Fons Corbera

L'Arxiu Audiovisual dels Dialectes Catalans de les Illes Balears, que fa part del Fons Corbera, consta de 68 vídeos i se n'estan fent els guions. Fins ara s'han elaborat onze guions, els dels pobles següents: Andratx, Fornalutx, Manacor (en aquest cas hi ha tres vídeos), Sóller (Mallorca); Alaior, Ciutadella, Maó (Menorca); Eivissa i Sant Rafel de sa Creu (Eivissa). Tota aquesta tasca ha estat duita a terme per part de l'estudiant en pràctiques del màster de Competència Lingüística i Literària: Investigació i Ensenyament (Universitat de les Illes Balears) Esperança Colom.

Durant el 2022 se seguiran elaborant els cinquanta-set guions restants per tal que els futurs investigadors que vulguin accedir a aquest material audiovisual, ho puguin fer fàcilment.

3.3. Actualització dels llocs web

El CDSIB va estrenar el setembre de 2017 un nou lloc web amb la intenció d'oferir als usuaris un accés més fàcil i intuïtiu als documents del seu fons (bibliografies selectives, dades estadístiques, campanyes lingüístiques, etc.).

A la taula següent s'hi mostra el nombre de visites que ha rebut el 2021, en comparació amb els dos anys anteriors:

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	Total
2019	46	22	20	30	210	194	315	208	352	337	313	289	2.336
2020	452	373	144	173	262	133	177	158	77	152	244	166	2.511
2021	203	148	294	246	379	306	140	476	1.060	203	299	9*	3.763

* Dades a 2 de desembre de 2021.

El 2019 va tenir 1.459 visitants, el 2020 en va tenir 1.760 i el 2021 (a 2 de desembre), 2.922.

Durant el 2021, els tècnics del CDSIB s'han encarregat del manteniment i de l'actualització del web. Més concretament, les tasques s'han enfocat en dos aspectes: la

millora de l'entorn web (estructura i imatge) i l'actualització de documents i la creació de nous continguts.

A més, els tècnics han anat actualitzant el calendari del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, encastat al web del CDSIB, amb les activitats relacionades amb el CDSIB i el GRESIB.

Com a novetats al web, en destaquen el nou apartat «Vídeos», que s'ha elaborat paral·lelament a la posada en marxa del canal de YouTube de l'entitat, i que ha estat fruit de l'adaptació a la nova situació de modernització i digitalització de l'activitat científica a causa de la pandèmia de la COVID-19. En aquest apartat s'hi han enregistrat, editat i penjat fins a 30 vídeos de l'Escola d'Estiu de Lingüística Catalana (EDELIC) 2021; el XII Workshop sobre la prosòdia del català; el cicle de conferències «La planificació lingüística» 2021; els Seminaris de formació del GRESIB 2021; els Seminaris virtuals del GRESIB 2020-2021; la 18th Old World Conference on Phonology (OCP18) i «Altres vídeos», amb l'activitat «La situació del català a l'Alguer», del 8 de maig de 2021, i l'antiga conferència «La tasca del dinamitzador lingüístic», del 30 d'octubre de 2019. Tots aquests vídeos corresponen a activitats organitzades directament pel CDSIB o a activitats en què el CDSIB ha col·laborat

A més d'això, s'ha actualitzat el menú de «Documents» amb un nou apartat: «Memòria del Consell Econòmic i Social», en què hi ha els capítols relatius a la llengua catalana de la *Memòria del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears* des del 2001 fins al 2020, així com la revisió i actualització d'altres documents (per exemple, l'InformeCAT, de Plataforma per la Llengua).

També hem actualitzat l'apartat de «Campanyes» segons la nova estètica del web (*Blocs* de WordPress), perquè es pugui consultar adequadament.

3.4. Posada en marxa i manteniment del servidor NAS

Durant el 2021 s'ha posat en marxa el nou servidor NAS del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, el qual compta amb un espai de 2 TB destinat a l'arxiu digital documental del CDSIB. Els tècnics del CDSIB s'han dedicat a organitzar l'antiga documentació dispersa en níguls i discs durs externs i han començat un procés de salvaguarda i ordenació de tota la documentació antiga. Així mateix, s'ha establert un sistema de treball que consisteix a tenir al nígul la documentació en ús i actualitzada del curs acadèmic en curs, i quan s'acaba el curs es transmet al servidor.

El servidor, a més, servirà en un futur perquè els usuaris que vulguin consultar fitxers de grans dimensions de l'arxiu documental del CDSIB, com per exemple l'*Arxiu audiovisual dels dialectes catalans*, ho puguin fer amb enllaços privats i temporals, per garantir el bon ús d'aquesta documentació. Així mateix, també servirà per a un eventual catàleg documental del CDSIB.

4. Canals de difusió

Una part de la tasca dels tècnics del CDSIB té a veure amb la divulgació i la difusió de les activitats i els treballs que es generen al mateix CDSIB i també dels que s'organitzen conjuntament amb el Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears (GRESIB).

En aquest sentit, s'ha continuat treballant en la línia iniciada els anys anteriors: presència a les xarxes socials i actualització de les activitats als webs del GRESIB i del CDSIB.

Pel que fa als perfils que es varen crear el 2018, cal dir que han tengut molt bona acollida entre el públic i que s'ha aconseguit augmentar considerablement el nombre de seguidors respecte del 2021.

	2018 (03/12/2018)	2019 (12/12/2019)	2020 (18/12/2020)	2021 (2/12/2021)
Twitter <u>@GRESIB_CD</u> <u>SIB</u>	208 seguidors	485 seguidors	568 seguidors	726 seguidors
Instagram <u>@gresib_cdsib</u>	108 seguidors 27 publicacions	179 seguidors 74 publicacions	237 seguidors 36 publicacions	362 seguidors 44 publicacions
Facebook <u>@GRESIB</u>	82 seguidors	209 seguidors	238 m'agrada 246 seguidors 79 publicacions	303 seguidors

El tipus d'informacions que s'han compartit no només han estat relacionades amb les activitats del CDSIB i el GRESIB, sinó també amb actes, conferències i cursos que organitzen altres entitats o que es duen a terme en altres universitats.

En la mateixa línia, s'ha mantengut el compte de correu gresib.cdsib@gmail.com, que es creà l'any passat per tal de difondre les activitats entre la llista de contactes de

persones que en algun moment han mostrat interès per la tasca duita a terme des del CDSIB i GRESIB (assistents a cursos i jornades, professors, alumnes, etc.).

Finalment, s'ha continuat distribuint el Bolletí mensual del GRESIB-CDSIB, a través de la plataforma Mailchimp, que es va posar en marxa durant el desembre 2020. S'envià per correu electrònic a una llista de distribució inicial de 242 correus subscrits, que el desembre de 2021 comptava amb 273 subscrits. El número 1 aparegué el desembre de 2020, i fins al desembre de 2021 s'han enviat 12 números. En aquest bolletí s'hi notifiquen les activitats relacionades amb el GRESIB i CDSIB que es faran el mes següent, així com aquelles altres activitats relacionades amb la llengua que s'organitzen en els àmbits sobretot català i europeu. També es fa difusió de les noves publicacions dels membres i col·laboradors del GRESIB i de publicacions en general que puguin ser d'interès per als subscrits.

A les taules següents s'hi mostren els números del bolletí, els mesos corresponents, i el percentatge d'obertures del bolletí i de clics a enllaços a 2 de novembre de 2021:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Desembre 2021	Gener 2021	Febrer 2021	Març 2021	Abril 2021	Maig 2021	Juny 2021	Juliol 2021	Agost i setembre 2021	Octubre 2021	Novembre 2021	Desembre 2021
Obertures	44,3%	54,2%	60,5%	48%	63,1%	42,9%	41,8%	48,7%	47%	41,4%	40,8%	42,4%
Clics	8,9%	14,6%	4,1%	7,8%	8,4%	7,1%	7,2%	10,2%	8,3%	8,3%	11,3%	9,6%

5. Memòria econòmica

Concepte	Import
Tècnics del CDSIB (nòmines i quota patronal)	20.747,12 €
Llibres	299,30 €
Minutes destinades a conferències i seminaris	1.800 €

Despeses indirectes	3.000 €
TOTAL	25.846,42 €

Annex. Notes i articles de premsa en què apareixen el CDSIB, el GRESIB o els seus membres i col·laboradors

- 15 de gener de 2021: Els prejudicis que fan petita la llengua (Ara Balears)
- 20 d'abril de 2021: La UIB acoge a partir de este miércoles el ciclo de conferencias 'La planificación lingüística' (La Vanguardia)
- 28 d'octubre de 2021: 'Club de conversa', una iniciativa per a aprendre a conversar en català a Mallorca en un ambient distès (dbalears.cat).